

LENIWO (57) *av*

leniwo (39), **leniwie** (12), leniwo *a.* leniwie (6); leniwo *FalZioł* (2), *GlabGad*, *RejKup*, *Calag*, *StryjKron*, *KochSz*, *KochProp*, *GórnTroas*, *WujNT*, *SarnStat*; leniwo : leniwie *BielKron* (4:1), *Mącz* (19:5), *ModrzBaz* (1:1), *SkarŻyw* (1:1), *Calep* (3:4).

e oraz *o* jasne; końcowe *e* prawdopodobnie jasne (tak w *-e*).

comp i sup (5 + 1) (naj)leniwi(e)j.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI – XVIII w.*

1. Niechętnie, nie podejmując wysiłku; *lente*, *oscilanter*, *pigre*, *segniter*, *socorditer* *Mącz*, *Calep*; *dissolute*, *languide*, *persegniter*, *somniculose*, *spisse* *Mącz*; *cunctanter*, *desidiose*, *ignave*, *ignaviter*, *leviter*, *negligenter*, *otiose*, *tarde* *Calep*; *gravate*, *gravatim* *Cn* (24) : *Lente agere*, *Leniwo* nie ípráwować. *Mącz* 188d, 381a, 409b; *RejPosRozpr* b4v; Lácedemoniánie żadnego leniwie á źle żywącego niebráli áni w towarzysztwo/ áni do ípolney igry/ áni do żadney zabawy która z przepracowaniem ciała ludzkiego przychodzi/ nierzkąc żeby iy do iákier zacnieyſzey życia ípołeczności brąć mieli. *ModrzBaz* 37; *Calep* 780b.

W połączeniach szeregowych (8): *WAcław fyn Kárłá Czełkiego [...]* / który niedbále/ leniwo/ á bez ímyłtu páńftwo íwoie ípráwował *BielKron* 187; *Oscitanter*, *Niedbále/ oípále/ leniwie/ niepilnie/* ładá yáko. *Mącz* 271a, 53c, 183d, 381a, 398c, 401b, 402a.

W charakterystycznych połączeniach: leniwo sprawować [co] (2), *sprawować się* (2), *żywący*.

Szeregi: »leniwo, (a) gnuśnie« [szyk 3:3] (6): *Manum habere sub pallio*, *Rękę zá nádry mieć/ To yeft leniwie á gnuśnie* nie ípráwować. *Mącz* 209a; *Calep* 311a, 501b, 960b, 963a, [1047]b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*].

»leniwo, (a, i) niedbale« [szyk 3:2] (5): *Mącz* 72b, 299a; *Wiele rzemieśniczych Miłtrzow/ bárzo rzadko íadáią ná íwych wárftáciech: chowáią vcźniow ábo towarzysfzow niemáło/ ktorzi w niebytności miłtrzow leniwo á niedbále [segniter, negligenter et contumaciter] robią. ModrzBaz 36v; SkarŻyw 593. [Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.]*.

2. *Pomału, wolno; cunctanter* *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *tarde* *Mącz*, *Calag*; *lente* *Mącz*, *Cn*; *paulatim* *Mącz*; *gravatim*, *languide*, *pigre* *Cn* (32) : *RejKup* t2; *A gdy go gonili/ ze mdłości ran ieden zá drugim leniwo bieżał. BielKron 101v; ízli tedy ku Budzyniowi od wiednia [...]* / ále bárzo leniwie/ niepotrzebne czyniąc záłtanawiańia. *BielKron* 314, 228, 314; *ligurio*, *Iém po páńsku/ Leniwo á pomáłym kásku. Mącz 193c; Repto, Vftáwićnie łączę. Et per translationem, Leniwo ydę ledwey íobą rucham. Mącz 352b; Tardus incessu fluvius, Leniwo płynąca rzeká. Mącz 441a; Tardus fumus, Dym leniwo z kominá wychodząci. Mącz 441b, 72b, 76a, 148a, 188d, 285a, [388]b, 441b [2 r.]; Abowiem gdy kto íam ieden wízyftkie ípráwy ná íobie nośi/ tedy y íam znofzeniu ták wiela brzemion nie práwie dofyć uczynić może/ y ípráwy leniwiey idą *ModrzBaz 25v; Calag 324a; SkarŻyw 558; StryjKron 390, 677; Leniwo Fiedur vbiera íie w ízáty KochSz C2v; KochProp 14; Calep 277b; GórnTroas 17; A przez wiele dni leniwo płynąc/ [...] podpłynęliſmy pod Kretę WujNT Act 27/7; z któręj przyczyny íády bywały lekko ważoné/ y leniwo ízły SarnStat 785.**

W charakterystycznych połączeniach: leniwo bieżeć, chodzić, dybać, iść (6), *jeść, nacierać, pić, płynąć* (płynący) (2), *poczynać* (2), *postępować* (2), *ruszać się, ubierać się, wychodzący, zbierać się*.

a. O pulsie (4) : Theż będzieli tępanie miąffze/ pełne/ ale nierichłe/ á barzo leniwe, Niemocz ona ieft z flegmy zimney. Bo iż barzo leniwo bije/ tho ieft od zimna/ á od wilkości miąffzofć. *FalZioł* V 12v.

W przeciwstawieniu: »rychło ... leniwo« (1): [*puls*] Gdy też ktemu nie będzie iednakiey miary, ale czałem barzo czałem mgło, też richło y leniwo, tam śmierć blifką znamionuie. *GlabGad* E4.

W charakterystycznym połączeniu: *leniwo bić* (3).

Szeregi: »lekko a leniwo« (1): Ktorzy tedy ludzie/ máią wielki á ciężki Skok żyły ferdeczney/ to ieft s pánowania Iáfney żółci/ á krwi. Ale którym lżey á leniwiey bije/ tám flegmá á Czarna żółć pánuie. *SienLek* 23v.

»pomału a leniwo« (1): Komuciem barzo á gęsto żyła bije/ tam krew á kolera panuie. Ale komu pomału á leniwo/ z flegmy á z Melankolijey. *FalZioł* V 12v.

*** *Bez wystarczającego kontekstu* (1) : Ductim, Lekko/ Leniwo. *Mqcz* 96a.

Synonimy: 1. *gnuśnie, gnuśno, mdło, niedbale, nieochotnie, niepilnie, ospale*; 2. *lekko*.

Cf **LENIWOCHODY, LENIWOMOWNY, NIELENIWIE, PRZYLENIWSZYM**

KN